

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

1. ОСНИВАЊЕ И ДЕЛАТНОСТ

Предузеће за пружање услуга „Тигар Пословни сервис“ д.о.о., Пирот (у даљем тексту Предузеће) настало је издвајањем организационог дела пословни сервис, из састава предузећа „Тигар“ а.д., Пирот, у посебно правно лице. Предузеће је регистровано у Трговинском суду у Нишу, Решењем Фи. 1910/02 од 27. децембра 2002. године, као друштво са ограниченом одговорношћу у коме 100% удела у капиталу држи „Тигар“ а.д., Пирот. Предузеће као посебно правно лице послује од 1. јануара 2003. године. У складу са променом законске регулативе, регистрација Предузећа је извршена у Агенцији за привредне регистре Републике Србије 24. јуна 2005. године (бр. регистрације 2490).

Основна делатност Предузећа је пружање угоститељских услуга, припрема и продаја хране, пружање транспортних услуга.

Седиште Предузећа је у Пироту, улица Николе Пашића бр. 213. На дан 31. децембра 2008. године Предузеће је имало 179 радника.

Порески идентификациони број (“ПИБ”) Предузећа је 102192408.

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРИКАЗИВАЊЕ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА

У складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Србије (Службени гласник РС 46/2006), руководство Предузећа је саставило ове финансијске извештаје у складу са наведеним законом примењујући рачуноводствене принципе и опште прихваћену праксу у Републици Србији.

Преглед основних рачуноводствених политика је приказан у Напомени 3 уз ове финансијске извештаје.

Финансијски извештаји Предузећа су исказани у хиљадама динара (РСД). Динар представља функционалну валуту и валуту у којој се исказују финансијски извештаји у Републици Србији.

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА

3.1. Признавање и одмеравање прихода и расхода

Приходи се одмеравају по правичној вредности примљене накнаде или накнаде која ће се примити и представљају износе који се добијају за продату робу и извршене услуге у току редовног пословања, умањене за рабате, порез на додату вредност и друге порезе при продаји. Приходи од продаје производа и роба се признају када се роба испоручи и када су значајни ризици и користи од власништва над њом пренете на купца.

Признавање расхода врши се истовремено са признавањем прихода ради којих су ти расходи настали (принцип сучељавања прихода и расхода).

3.2. Приходи и расходи по основу камата

Приходи и расходи по основу камата, укључујући затезну камату и остале приходе и остале расходе везане за каматоносну активу, односно каматоносну пасиву, обрачунавају се и евидентирају у билансу успеха у периоду на који се односе у складу са начелом узрочности.

3.3. Прерачунавање износа у страним средствима плаћања

Пословне промене у страним средствима плаћања током године прерачунавају се у динаре по званичном курсу важећем на дан сваке промене.

Све позиције средстава и обавеза у страним средствима плаћања се прерачунавају у њихову динарску противвредност по средњем курсу, важећем на дан биланса стања, осим

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

ако у уговорима о кредитима и финансијском лизингу није другачије прецизирано.

Позитивне и негативне курсне разлике настале по основу прерачунавања девизних износа књиже су у корист или на терет биланса успеха.

3.4. Нематеријална улагања

Нематеријална улагања су у књигама Предузећа исказана по набавној вредности, умањеној за акумулирану исправку вредности и евентуалне губитке од обезвређења.

Нематеријална улагања обухватају улагања у софтвер, лиценце и слична права стечена куповином и отписују се у року од 5 година.

3.5. Некретнине, постројења и опрема

Некретнине, постројења и опрема исказују се по набавној вредности умањеној за акумулирану исправку вредности по основу амортизације.

Амортизација се равномерно обрачунава на набавну вредност основних средстава применом следећих годишњих стопа, са циљем да се средства у потпуности отпишу у току њиховог корисног века трајања:

Нематеријална улагања	20%
Грађевински објекти	1.3% - 10%
Опрема	10% - 16.6%
Телекомуникациона опрема	7% - 8.3%
Путничка и теретна возила	10% - 15.5%
Намештај	10%-12,5%
Рачунари	20%

На дан биланса стања, руководство Предузећа анализира вредности по којима су исказана основна средства Предузећа. Уколико постоји индиција да је неко средство обезвређено, надокнадив износ те имовине се процењује како би се утврдио износ обезвређења. Уколико је надокнадив износ неког средства процењен као нижи од вредности по којој је то средство приказано, постојећа вредност тог средства се умањује до висине надокнадиве вредности.

На крају 2008. године руководство Предузећа је дало процену преосталог века трајања основних средстава и по том основу је извршена корекција амортизационих стопа и амортизације за 2008. годину, за материјално значајне ставке.

Губитак по основу обезвређења вредности имовине признаје се као расход текућег периода и исказује се у оквиру осталих пословних расхода. Ако накнадно дође до ситуације да губитак због обезвређења признат у ранијим годинама не постоји или се смањило, вредност средства се повећава до ревидиране процене о његовој накнадној вредности, али тако да повећана вредност по којој се средство води не буде већа од вредности по којој би се средство водило да није био у претходним годинама признат утврђени губитак због обезвређивања средства.

Набавке некретнина и опреме евидентирају се по набавној вредности. Набавну вредност чини вредност по фактури добављача, увећана за зависне трошкове набавке и трошкове довођења средстава у стање функционалне приправности, умањена за било које трговинске попусте и рабате.

Накнадни трошкови: трошкови замене делова некретнина и опреме (уградња нових резервних делова), трошкови адаптација, ремонта и генералних поправки признају се као повећање садашње вредности основног средства ако је вероватно да ће по том основу доћи до прилива будућих економских користи и ако се ти трошкови могу поуздано измерити. Трошкови текућег одржавања и поправки признају се као расход периода.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

3.6. Финансијски лизинг

Лизинг се класификује као финансијски лизинг у свим случајевима када се лизингом, на Предузеће, преносе у највећој мери сви ризици и користи који произилазе из власништва над средствима. Сваки други лизинг се класификује као оперативни лизинг. Средства која се држе по уговорима о финансијском лизингу се признају у билансу стања Предузећа по садашњој вредности минималних рата лизинга утврђених на почетку периода лизинга, ако су она мања од поштене вредности средства узетог на лизинг, у супротном се средства вреднују по поштеној вредности. Одговарајућа обавеза према даваоцу лизинга се укључује у биланс стања као обавеза по финансијском лизингу.

Плаћања по основу уговора о оперативном лизингу признају се равномерно као трошак током периода трајања лизинга.

3.7. Залихе

Залихе се исказују по цени коштања или по нето продајној вредности у зависности од тога која је нижа. Нето продајна вредност је цена по којој залихе могу бити продате у нормалним условима пословања након умањења цене за трошкове продаје.

Залихе робе у магацинима се воде по средњим ценама. На крају обрачунског периода њихова вредност се своди на набавну вредност путем алокације припадајућег дела разлике у цени на велико, израчунате на просечној основи, између набавне вредности продате робе и робе на залихама.

Терећењем осталих расхода врши се исправка вредности залиха у случајевима када се оцени да је потребно свести вредност залиха на њихову нето продајну вредност. За оштећене залихе и залихе које по квалитету не одговарају стандардима врши се одговарајућа исправка вредности, или се у целости отписују.

3.8. Финансијски инструменти

Финансијски инструменти се иницијално вреднују по фер вредности, увећаној за трошкове трансакција (изузев финансијских средстава или финансијских обавеза које се вреднују по фер вредности кроз биланс успеха), који су директно приписивани набавци или емитовању финансијског средства или финансијске обавезе.

Финансијска средства и финансијске обавезе се евидентирају у билансу стања Предузећа, од момента када се Предузеће уговорним одредбама везало за инструмент. Куповина или продаја финансијских средстава признаје се применом обрачуна на датум поравнања, односно датум када је средство испоручено другој страни.

Финансијска средства престају да се признају када Предузеће изгуби контролу над уговореним правима над тим инструментима, што се дешава када су права коришћења инструмената реализована, истекла, напуштена или уступљена. Финансијска обавеза престаје да се признаје када је обавеза предвиђена уговором испуњена, отказана или истекла.

Потраживања од купаца

Потраживања од купаца исказана су по њиховој номиналној вредности, умањеној за исправке вредности ненаплативих потраживања.

Исправка вредности потраживања од купаца се врши на терет биланса успеха за сва потраживања од домаћих купаца и купаца у иностранству која нису наплаћена у року од 180 дана од датума доспећа, умањена за износ обавеза према тим купцима. Ненаплатива потраживања се отписују на основу судске одлуке, према договору о поравнању између

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

уговорних страна или на основу одлуке Управног одбора Предузећа.
Обавезе према добављачима

Обавезе према добављачима се процењују по њиховој номиналној вредности.

Обавезе по кредитима

Обавезе по кредитима исказују се у номиналном износу умањеном за отплате.

3.9. Порези и доприноси

Текући порез на добит

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава и плаћа у складу са Законом о порезу на добитак важећим у Републици Србији.

Порез на добитак у висини од 10% се плаћа на пореску основицу утврђену пореским билансом. Пореска основица приказана у пореском билансу укључује добитак приказан у званичном билансу успеха и корекције дефинисане пореским прописима Републике Србије.

Текући порез на добит (наставак)

Порески прописи Републике Србије не предвиђају могућност да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода могу се пренети на рачун добитака из будућих обрачунских периода, али не дуже од десет година.

Одложени порез на добит

Одложени порез на добитак се обрачунава коришћењем методе утврђивања обавеза према билансу стања, за привремене разлике произашле из разлике између пореске основе имовине и обавеза у билансу стања и њихове књиговодствене вредности. Важеће пореске стопе на датум биланса стања се користе за утврђивање разграниченог износа пореза на добитак. Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства се признају за све одбитне привремене разлике и ефекте пренетог губитка и пореских кредита на порески биланс, који се могу преносити до степена до којег ће вероватно постојати опорезиви добитак на терет кога се одложена пореска средства могу искористити.

Одложени порез се књижи на терет или у корист биланса успеха, осим када се односи на позиције које се књиже директно у корист или на терет капитала, и у том случају се одложени порез такође распоређује у оквиру капитала.

Порези и доприноси који не зависе од резултата

Порези и доприноси који не зависе од резултата представљају износе плаћене за порезе на имовину и друге порезе и доприносе који се плаћају у складу са републичким и општинским прописима.

3.10. Правична (фер) вредност

Финансијски извештаји су приказани по методу првобитне набавне вредности, укључујући корекције и резервисања у циљу свођења позиција средстава на реалну вредност. Пословна политика Предузећа је да обелодани информације о правичној вредности активе или пасиве за коју постоје званичне тржишне информације и када се правична вредност значајно разликује од књиговодствене вредности. Не постоји довољно тржишно искуство, стабилност и ликвидност код куповине и продаје финансијске активе или пасиве пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Стога, правичну

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

вредност није могуће поуздано утврдити. По мишљењу руководства, износи у финансијским извештајима одражавају реалну вредност која је у датим околностима најверодостојнија и најкориснија за потребе финансијског извештавања у складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Србије.

3.11. Бенефиције за запослене

Порези и доприноси фондовима за социјалну сигурност запослених

У складу са прописима који се примењују у Републици Србији, Предузеће је у обавези да плаћа доприносе државним фондовима којима се обезбеђује социјална сигурност запослених. Ове обавезе укључују доприносе за запослене на терет послодавца у износима обрачунатим по стопама прописаним релевантним законским прописима. Предузеће је, такође, обавезно да од бруто плата запослених обустави доприносе и да их, у име запослених, уплати тим фондовима. Доприноси на терет послодавца и доприноси на терет запосленог се књиже на терет расхода периода на који се односе.

Обавезе по основу отпремнина

Предузеће је у обавези да исплати запосленима отпремнине, у зависности од година рада проведених у предузећу, у висини од три зараде које је запослени остварио у месецу који претходи месецу у којем се исплаћује отпремнина, односно у висини просечне месечне зараде исплаћене у Предузећу за месец који претходи месецу у којем се исплаћује отпремнина, ако је то за запосленог повољније.

Поред наведеног, Предузеће је и у обавези да исплати јубиларне награде за 20 и 30 година рада у Предузећу и по одласку у пензију, плативе у златним новчићима од 3, 6 односно 9 грама злата.

3.12. ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈ ОДОБРЕН ЗА ИЗДАВАЊЕ ДАНА 27.02.2009. ГОДИНЕ

4. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЈЕ

	У хиљадама динара	
	За годину која се завршава	
	31. децембра	
	2008.	2007.
Приходи од продаје производа и услуга:		
- продаја у земљи	280.055	175,768
- продаја у иностранству	-	-
- продаја повезаним правним лицима	17.247	97,797
	297.302	273,565
Приходи од продаје робе:		
- продаја у земљи	13.439	8,298
- продаја повезаним правним лицима	24.125	31,329
	37.564	39.627
- приходи од активирања и потрошње за сопств. Потребе	26.782	23.500
- промена вредности залиха	1.175	308
	27.795	23,808
	362.823	337,000

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

5. ТРОШКОВИ МАТЕРИЈАЛА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Трошкови материјала и сировина	111.985	107,374
Трошкови горива и енергије	32.591	24,803
Трошкови резервних делова	2.417	1,226
Трошкови режијског материјала	2.153	1,593
	<u>149.146</u>	<u>134,996</u>

6. ТРОШКОВИ ЗАРАДА, НАКНАДА ЗАРАДА И ОСТАЛИ ЛИЧНИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Трошкови нето зарада	68.944	60,034
Трош. пореза и допр. на зараде на терет запосленог	27.285	23,812
Трош. пореза и допр. на зараде на терет послодавца	17.687	15,411
Трошкови накнада по уговору	261	63
Посмртнине	312	334
Трошкови превоза на посао и са посла	3.522	1,846
Путни трошкови и дневнице	3.624	3,362
Остали расходи	632	354
Допринос за бенефицирани радни стаж	296	
Отпремнина за одлазак у пензију	2.471	1.638
	<u>125.034</u>	<u>106,854</u>

7. ТРОШКОВИ АМОРТИЗАЦИЈЕ И РЕЗЕРВИСАЊА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Трошкови амортизације (напомена 15)	12.661	9,981
Трошкови дугорочних резервисања (напомена 20)	252	472
	<u>12.913</u>	<u>10,453</u>

8. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2008.	2007.
Трошкови транспортних услуга	893	3,433
ПТТ услуге	912	643
Трошкови одржавања и оправке	4.613	6,910
Трошкови закупнина	888	560
Трошкови рекламе и пропаганде	429	170
Трошкови комуналних услуга	741	849
Услуге посредовања	5.577	
Трошкови осталих услуга	1.807	1,738
Здравствене услуге	865	1,131
Трошкови стручног образовања	96	527

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

Трошкови ревизије финансијских извештаја	189	158
Трошкови културних и спортских манифестација	57	39
Трошкови одржавања чистоће	466	319
Трошкови физичког обезбеђења фабрике	1.936	1,803
Услуге стручне експертизе из области менаџмента	72	1,822
Остале непроизводне услуге	4.202	3,421
Трошкови репрезентације	915	810
Премије осигурања	3.648	3,568
Трошкови платног промета	449	327
Трошкови пореза и доприноса	8.286	5,320
Судски трошкови	19	-
Трош. Зајед. функција у оквиру матичног предузећа	5.473	4,884
Остали нематеријални трошкови	1.760	1,789
	<u>44.293</u>	<u>40,221</u>

9. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ

У хиљадама динара
За годину која се завршава
31. децембра

	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
Приходи од камата	86	123
Позитивне курсне разлике	1.683	6,047
Приходи по основу валутне клаузуле	2.731	
	<u>4.500</u>	<u>6,170</u>

10. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ

У хиљадама динара
За годину која се завршава
31. децембра

	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
Расходи од камата	3.794	2,758
Негативне курсне разлике	6.187	5,912
Расходи по основу валутне клаузуле	3.822	
	<u>13.803</u>	<u>8,670</u>

11. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

У хиљадама динара
За годину која се завршава
31. децембра

	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
Добици од продаје материјала	-	10
Добици од продаје некретнина, постројења и опреме	147	979
Приходи од наплате штете	818	1,774
Приходи од усклађ. вредности потраж	995	32
Остали приходи	2.434	264
	<u>4.394</u>	<u>3,059</u>

12. ОСТАЛИ РАСХОДИ

У хиљадама динара
За годину која се завршава
31. децембра

	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
Губици од продаје некретнина, постројења и опреме	201	83
Директан отпис залиха и потраживања	177	30
Обезвр. Потраж. и краткорочних финансијских пласмана		-
Остали расходи	262	349
	<u>640</u>	<u>462</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

13. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК

а) Саставни делови пореза на добитак

	У хиљадама динара	
	2008.	2007.
Порески расход периода	230	1,355
Одложени порески расход периода	177	67
	<u>407</u>	<u>1,422</u>

б) Усаглашавање законски прописаних стопа и ефективне пореске стопе

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	
Добитак пре опорезивања		5,220
Порез на добитак по законској стопи од 10%		522
Трошкови који се не признају у пореске сврхе		(63)
Порески кредит за основна средства		(230)
Остало		178
		<u>407</u>

в) Компоненте одложених пореских средстава/обавеза

	У хиљадама динара	
	2008.	2007.
Разлика између нето садашње вредности средстава у пореске и рачуноводствене сврхе	369	191
	<u>369</u>	<u>191</u>

г) Промене на одложеним пореским обавезама :

	У хиљадама динара	
	2008.	
Стање на дан 1. јануара		191
Повећање одложених пореских обавеза по основу разлика у вредности основних средстава, и нематеријалних улагања у пореским у односу на рачуноводствене извештаје		178
Стање на дан 31. децембра		<u>369</u>

д) Одложена пореска средства

На дан 31. децембра 2007. године Предузеће није исказало одложена пореска средства по основу улагања у основна средства у укупном износу од 10,403 хиљада динара, услед неизвесности да ће будући опорезиви добици, на терет којих се одложена пореска средства могу искористити, бити расположиви. Напред наведени порески кредити истичу у следећим периодима:

У хиљадама динара		
Година Настанка	Година истека	Порески кредити
- 2004	2014	6,764
- 2007	2017	1,741
- 2008	2018	1.898
		<u>10,403</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

14. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА, ОПРЕМА И НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

У хиљадама динара

	Грађевински објекти	Опрема	Основна средства у припреми	Улаг. туђа основ. сред	Укупно основна средства	Немат. улагања
Набавана вредност						
Стање 1. јануара 2008. године	3.449	83,908	99		87,456	220
Преноси	78.163	33,174	(112,469)	1.132	-	-
Набавке	-	-	112,450		112,450	-
Отуђења и расхоловања	(15.837)	(829)	(80)		(16.746)	-
Стање 31. децембра 2008. године	<u>65,775</u>	<u>116,253</u>		1.132	<u>183,160</u>	<u>220</u>
Исправка вредности						
Стање 1. јануара 2008. године	195	25,814	-		26,009	154
Амортизација	782	11,795	-	40	12,617	44
Отуђења и расхоловања	-	(467)	-		(467)	-
Стање 31. децембра 2008. године	<u>977</u>	<u>37,142</u>	-	40	<u>38,159</u>	<u>198</u>
Садашња вредност						
31. децембра 2008. године	<u>64,798</u>	<u>79,111</u>		1.092	<u>145,001</u>	<u>22</u>
1. јануара 2008. године	<u>3,254</u>	<u>58,094</u>			<u>61,447</u>	

15. ЗАЛИХЕ

У хиљадама динара

	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Материјал и сировине	9.623	5,783
Резервни делови	1.763	1,537
Ситан инвентар	-	574
Недовршена производња	3.236	2,062
Роба	1.355	1,053
Дати аванси	1.287	2,055
	<u>17.264</u>	<u>13,064</u>

16. ПОТРАЖИВАЊА

У хиљадама динара

	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Потраживања од повезаних правних лица	21.886	41,217
Потраживања остала повезана правна лица	21.589	11
Потраживања од купаца у земљи	4.476	3,582
Потраж.од запосл.по основу аконтација за служ. путов.	315	286
Потраживања од запослених за топли оброк	13.119	22,896
Преплаћени порези и доприноси	/	141
Остала краткорочна потраживања	5.154	500
	<u>66.539</u>	<u>68,633</u>
Минус: Исправка вредности потраживања	(599)	(1,594)
	<u>65.940</u>	<u>67,039</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

Кретања на исправци вредности потраживања од купаца у 2007. години су дата у наредном прегледу:

	У хиљадама динара	
	<u>2008.</u>	<u>2007.</u>
Стање на почетку године	1.594	1,626
Исправка вредности потраживања у току године		-
Наплата потраживања (Напомена 12)	(995)	(32)
Стање на крају године	<u>599</u>	<u>1,594</u>

17. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	У хиљадама динара	
	<u>31. децембар 2008.</u>	<u>31. децембар 2007.</u>
Жиро рачун	1.402	6,675
Девизни рачуни	65	37
Благајна	/	26
	<u>1.467</u>	<u>6,738</u>

18. УДЕЛИ

Капитал Предузећа састоји се од удела у новцу и удела у стварима извршеним 100% од стране оснивача предузећа Тигар А.Д., Пирот.

Удели у новцу у износу од EUR 305,694.76 и удели у неновчаном капиталу износи од EUR 954,024.82 регистровани су у Агенцији за привредне регистре Републике Србије дана 24. јуна 2005. године (бр. регистрације 2490).

19. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

Дугорочна резервисања, која на дан 31. децембра 2007. године износе 8,982 хиљаде динара у потпуности се односе на дугорочна резервисања за накнаде запосленима по основу законских отпремнина приликом одласка у за пензију.

Претпоставке коришћене у процени актуара су следеће:

	<u>2007.</u>
Номинална дисконтна стопа	12%
Очекивана стопа номиналног раста зарада	2%

Кретања на дугорочним резервисањима за накнаде запосленима су била следећа:

	У хиљадама динара
	<u>2007.</u>
Стање на дан 1. јануара (напомена 4)	8,982
Издвајања у току године за текућу годину	252
Укидање дугорочних резервисања	(1.799)
Стање на дан 31. децембра	<u>7,435</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

20. ДУГОРОЧНИ КРЕДИТИ И ОСТАЛЕ ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Дугорочни кредити	21.859	16,394
Обавезе по основу финансијског лизинга	26.302	25,086
	48.161	41,480
Минус: Текућа доспећа дугорочних обавеза	(17.321)	(12,812)
	30.840	28,668

а) Дугорочни кредити

Кредитор	Каматна стопа	Валута		У хиљадама динара	
		Ознака	Износ	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
<i>Кредити у девизама:</i>					
	7.9%				
Alpha Bank А.Д., Београд	годишње	EUR	98,641,21	8.723	24,874
Текуће доспеће дугор. кредита				8.723	(8,529)
				0	16,345

Доспеће обавеза по дугорочним кредитима је следеће:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
До 1 године	8.723	8,555
Од 2 до 5 година	/	7,839
	8.723	16,394

Отплата обавеза по дугорочним кредитима се врши у месечним ратама почев од 7. октобра 2005. закључно са 7. децембром 2009. године. Инструменти обезбеђења отплате наведених дугорочних кредита су јемства матичне компаније Тигар А.Д., Пирот.

б) Дугорочни кредити

Кредитор	Каматна стопа	Валута		У хиљадама динара	
		Ознака	Износ	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
<i>Кредити у девизама:</i>					
	7.569%				
Сканиа Шведска уг. 12-02375	годишње	EUR	152,460	13.136	24,874
Текуће доспеће дугор. кредита				(2.138)	(8,529)
				10.998	16,345

Доспеће обавеза по дугорочним кредитима је следеће:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
До 1 године	2.138	
Од 2 до 5 година	10.998	
	13.136	

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

б) Обавезе по основу финансијског лизинга

	У хиљадама динара 31. децембар 2008.	
	Минимална вредност лизинга	Сад. вредност минималних лизинг рата
Обавезе по основу финансијског лизинга:		
До 1 године		4,460
Од 2 до 5 година		19,842
		<u>26,302</u>
Минус: будући трошкови кредитирања		<u>(4,460)</u>
		26,302
Садашња вредност обавезе		
Минус: Обавезе које доспевају за измирење у року од 12 месеци		4.460
Обавезе које доспевају за измирење након 12 месеци		<u>19.842</u>

21. КРАТКОРОЧНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Текућа доспећа дугорочних кредита	10.861	8,555
Текућа доспећа лизинга	6.460	4,257
	<u>17.321</u>	<u>12,812</u>

22. ОБАВЕЗЕ ИЗ ПОСЛОВАЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Добављачи – повезана правна лица	3.494	8,389
Остала повезана лица	1.082	
Добављачи у земљи	37.257	30,308
Добављачи у иностранству	145	282
Примљени аванси, депозити и кауције	359	461
	<u>42.337</u>	<u>39,439</u>

23. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ПОРЕЗА НА ДОДАТУ ВРЕДНОСТ И ОСТАЛИХ ЈАВНИХ ПРИХОДА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Обавезе за порез на додату вредност	2.117	2,750
Обавезе за порез на добит	230	309
	<u>2.347</u>	<u>3,059</u>

24. ОСТАЛЕ КРАТКОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ И ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Обавезе за бруто зараде	7.993	8,728
Обавезе за камате по дугорочним кредитима	/	107
Обавезе за дивиденде	17.227	30,544
Обавезе према запосленима	293	167
Остали укалкулисани трошкови	381	749
Остала пасивна временска разграничења	2.460	61
	<u>28.354</u>	<u>40,357</u>

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

Предузеће се приликом исплате дивиденди руководи одредбама Закона о привредним друштвима (Службени Гласник 125-04 од 15. новембра 2004. године).

25. ОДНОСИ СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Потраживања		
Купци – повезана правна лица	43.475	41,228
Остала краткорочна потраживања	5.020	423
	<u>48.495</u>	<u>41,651</u>
Обавезе		
Примљени аванси	/	-
Добављачи – повезана правна лица	4.576	8,389
Обавезе за дивиденде	17.226	30,544
Остала краткорочна потраживања позајмице	5.010	
	<u>26.812</u>	<u>38,933</u>
	<u>21.683</u>	<u>2,718</u>
Потраживања, нето		
		У хиљадама динара
		2008.
Приходи		
Приходи од продаје производа и услуга		41.372
Приходи од закупнине		/
		<u>41.372</u>
Расходи		
Трошкови материјала		10.147
Остали пословни расходи		10,845
		<u>20,992</u>
		<u>20,380</u>
Нето приход		

26. ПОТЕНЦИЈАЛНЕ ОБАВЕЗЕ

Предузеће води одређени број судских спорова за које, на основу анализе расположиве правне документације и информација добијених од стручних служби и правних саветника, Руководство верује да ће бити решени у корист Предузећа и, у складу са тим, није извршено додатно резервисање за ризике по том основу у финансијским извештајима за 2008. годину.

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

Кредитни ризик

Управљање потраживањима од купаца

Предузеће је изложено кредитном ризику који представља ризик да дужници неће бити у могућности да дуговања према Предузећу измире у потпуности и на време, што би имало за резултат финансијски губитак за Предузеће. Изложеност Предузећа овом ризику ограничена је на износ потраживања од купаца на дан биланса. Потраживања од купаца састоје се од великог броја комитентата, од којих се највећи део односи на повезана правна лица.

Структура потраживања од купаца на дан 31. децембра 2008. године приказана је у табели која следи:

	Бруто изложеност	Исправка вредности	У хиљадама динара Нето изложеност
Недоспела потраживања од купаца	25.228		25.228
Доспела, исправљена потраживања од купаца		(599)	(599)
Доспела, неисправљена потраживања од купаца	22.723		22.723
	47.951	(599)	47.352

Недоспела потраживања од купаца

Недоспела потраживања исказана на дан 31. децембра 2008. године у износу од 25.228 хиљаду динара највећим делом се односе на потраживања од купаца по основу продаје услуга и робе. Ова потраживања доспевају углавном у року од 60 дана након датума фактуре, у зависности од уговорених рокова плаћања. Просечно време наплате потраживања у 2008. години износи 46 дана (2007. године: 43 дана).

Доспела, неисправљена потраживања од купаца

Предузеће није обезвредило доспела потраживања исказана на дан 31. децембра 2008. године у износу од 22.723 хиљада динара обзиром да није утврђена промена у кредитној способности комитентата, као и да се та потраживања углавном односе на потраживања од 180, те да руководство Предузећа сматра да ће укупна садашња вредност ових потраживања бити наплаћена.

Управљање обавезама према добављачима

Обавезе према добављачима на дан 31. децембра 2008. године исказане су у износу од 42.337 хиљаде динара (31. децембра 2008. године: хиљаде динара) при чему се највећи део односи на обавезе по основу набавке материјала и услуга. Добављачи не зарачунавају затезну камату на доспеле обавезе, при чему Предузеће доспеле обавезе према добављачима, сагласно политици управљања финансијским ризицима, измирују у уговореном року. Просечно време измирења обавеза према добављачима у периоду 2008. године износи 96 дана (у току 2007. године 88 дана).

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

27. ФИНАНСИЈСКИ ИНСТРУМЕНТИ И ЦИЉЕВИ УПРАВЉАЊА РИЗИЦИМА

Управљање ризиком капитала

Не постоји формални оквир за управљање ризиком капитала Предузећа. Руководство Предузећа разматра капитални ризик, на основама ублажавања ризика и уверења да ће Предузеће бити у могућности да одржи принцип сталности пословања, истовремено максимизирајући повећање профита власника, преко оптимизације дуга и капитала. Структура капитала Предузећа састоји се од дуговања, укључујући дугорочне кредите образложене у напомени 20, осталих дугорочних обавеза, готовине и готовинских еквивалената и капитала који се приписује власницима, а који укључује уделе, остали капитал, резерве као и нераспоређени добитак. На основу тог прегледа Предузеће уравниотржава структуру капитала преко исплате дивиденди, нових дугорочних инвестиција као и узимања нових кредита или откупа постојећих.

Лица која контролишу финансије на нивоу Предузећа врше преглед структуре капитала на годишњем нивоу. Као део тог прегледа, руководство Предузећа разматра цену капитала и ризик повезан са врсотм капиталла.

Показатељи задужености Предузећа са стањем на крају године били су следећи:

	31. децембар 2008.	У хиљадама динара 31. децембар 2007.
Задуженост а)	48.161	41.480
Готовина и готовински еквиваленти	(1.467)	(6.738)
Нето задуженост	46.694	34.742
Капитал б)	100.718	36.656
Рацио укупног дуговања према капиталу	0,46	0,95

а) Дуговање се односи на дугорочне кредите и остале финансијске обавезе.

б) Капитал укључује уделе, остали капитал, резерве као и акумулирани добитак.

Значајне рачуноводствене политике у вези са финансијским инструментима

Детаљи значајних рачуноводствених политика, као и критеријуми и основе за признавање прихода и расхода за све врсте финансијских средстава и обавеза обелодањени су у напомени 3 ових финансијских извештаја.

Категорије финансијских инструмената

	31. децембар 2008.	У хиљадама динара 31. децембар 2007.
Финансијска средства		
Дугорочни и краткорочни финансијски пласмани	35	35
Потраживања од купаца	47.352	43.216
Остала потраживања	19.600	23.823
Готовина и готовински еквиваленти	1.467	6.739
	68.454	73.813
Финансијске обавезе		
Дугорочни кредити	30.840	28.668
Обавезе из пословања	59.857	70.258
Текућа доспећа дугорочних кредита	17.321	12.812
Остале финансијске обавезе	5.010	-
	113.028	111.738

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

Основни финансијски инструменти Предузећа су готовина и готовински еквиваленти, потраживања, финансијски пласмани који настају директно из пословања Предузећа, као и дугорочни зајмови, обавезе према добављачима и остале обавезе чија је основна намена финансирање текућег пословања Предузећа. У нормалним условима пословања Предузеће је изложено ниже наведеним ризицима.

Циљеви управљања финансијским ризицима

Финансијски ризици укључују тржишни ризик (девизни и каматни), кредитни ризик, и ризик ликвидности. Финансијски ризици се сагледавају на временској основи и превасходно се избегавају смањењем изложености Предузећа овим ризицима. Предузеће не користи никакве финансијске инструменте како би избегло утицај финансијских ризика на пословање из разлога што такви инструменти нису у широкој употреби, нити постоји организовано тржиште таквих инструмената у Републици Србији.

Тржишни ризик

У свом пословању Предузеће је изложено финансијским ризицима од промена курсава страних валута и промена каматних стопа.

Изложеност тржишном ризику се сагледава преко анализе сензитивности. Није било значајнијих промена у изложености Предузећа тржишном ризику, нити у начину на који Предузеће управља или мери тај ризик.

Девизни ризик

Предузеће је изложено девизном ризику првенствено преко готовине и готовинских еквивалената, потраживања од купаца, дугорочних кредита и обавеза према добављачима који су деноминирани у иностраној валути. Предузеће не користи посебне финансијске инструменте као заштиту од ризика, обзиром да у Републици Србији такви инструменти нису уобичајени.

Стабилност економског окружења у којем Предузеће послује, у великој мери зависи од мера Владе Републике Србије у привреди, укључујући и успостављање одговарајућег правног и законодавног оквира.

Књиговодствена вредност монетарних средстава и обавеза исказаних у иностраној валути на датум извештавања у Предузећу биле су следеће:

	Средства		У хиљадама динара Обавезе	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
EUR	65	46	53.315	41.681
USD				
	65	46	53.315	41.681

Предузеће је осетљиво на промене девизног курса евра (EUR) и америчког долара (USD). Следећа табела представља детаље анализе осетљивости Предузећа на пораст и смањење од 10% курса динара у односу на дату страну валуту. Стопа осетљивости од 10% се користи при интерном приказивању девизног ризика и представља процену руководства разумно очекиваних промена у курсевима страних валута. Анализа осетљивости укључује само ненамирена потраживања и обавезе исказане у иностраној валути и усклађује њихово

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

превођење на крају периода за промену од 10% у курсевима страних валута. Позитиван број из табеле указује да повећање резултата текућег периода у случајевима када динар јача у односу на валуту о којој се ради. У случају слабљења динара од 10% у односу на дату страну валуту, утицај на резултат текућег периода био би супротан оном исказаном у претходном случају.

	31. децембар 2008.				30. децембар 2007.			
	EUR утицај		USD утицај		EUR утицај		USD утицај	
	+10%	-10%	+10%	-10%	+10%	-10%	+10%	-10%
Добитак/губитак	(5.695)	5.695	-	-	(3.755)	3.755	-	-
Остале резерве	-	-	-	-	-	-	-	-

Осетљивост Предузећа на промене у страним валутама повећала се у текућем периоду, углавном на основу ефеката номиналног пораста обавеза исказаних у еврима које се највећим делом односи на повећање дугорочних кредита (напомена 20).

Ризик од промене каматних стопа

Предузеће је изложено ризику од промене каматних стопа на средства и обавезе код којих је каматна стопа варијабилна. Овај ризик зависи од финансијског тржишта те Предузеће нема на располагању инструменте којим би ублажило његов утицај.

Књиговодствена вредност финансијских средстава и обавеза на крају посматраног периода дата је у следећем прегледу:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2008.	31. децембар 2007.
Финансијска средства		
Некаматносна		35
Дугорочни и краткорочни финансијски пласмани	47.352	43.216
Потраживања од купаца	1.467	6.739
Готовина и готовински еквиваленти	19.601	23.823
Остала потраживања	68.455	73.813
Фиксна каматна стопа		
Дугорочни финансијски пласмани		
Варијабилна каматна стопа		
Готовина и готовински еквиваленти		
	68.455	73.813
Финансијске обавезе		
Некаматносне		70.258
Обавезе из пословања	59.857	-
Остале финансијске обавезе	5.010	-
	64.867	70.258
Фиксна каматна стопа	16.799	16.474
Дугорочни кредити	4.306	10.354
Текућа доспећа дугорочних кредита	21.105	26.828
Варијабилна каматна стопа	14.041	12.194
Дугорочни кредити	13.015	2.458
Текућа доспећа дугорочних кредита	27.056	14.652
	113.028	111.738

НАПОМЕНЕ УЗ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2008. године

27. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Средњи курсеви за девизе, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примењени за прерачун девизних позиција биланса стања у динаре, за поједине главне валуте су били следећи:

	<u>31. децембар 2008.</u>	<u>31. децембар 2007.</u>
USD	62.9000	53.7267
EUR	88.6010	79.2362
GBP	90.8635	107.3080
CHF	59.4040	47.8422

J. Cveković

ZAKONSKI ZASTUPNIK

[Handwritten signature]